

SAMENVATTING PIEK PILOOTPROJECT VOOR STEDEN EN GEMEENTEN

Pagina | 1

Om laad- en losoperaties in stedelijke omgevingen met minder hinder (minder lawaai, minder uitstoot van schadelijke stoffen, minder dodehoekongevallen,...) te laten verlopen, biedt Flanders Logistics* aan Vlaamse steden en gemeenten de mogelijkheid om in te stappen op **pilotprojecten** in samenwerking met distributeurs, waaronder **Colruyt** en **Delhaize**. Er wordt geen directe financiële inbreng verwacht van de desbetreffende stad/gemeente. Er kan tot **31 oktober** worden ingeschreven. Er kan beroep gedaan worden op het subsidieprogramma van de Samenwerkingsovereenkomst van de Vlaamse Overheid.

Hieronder vindt u meer info over elk van voornoemde items.

* Over Flanders Logistics

*Flanders Logistics is het strategische project van de Vlaamse overheid en de logistieke sector, opgestart door de Vlaamse minister-president in 2006 en sinds juli 2009 aangestuurd door minister Hilde Crevits. Het doel is om de unieke positie van logistiek in Vlaanderen voor de toekomst veilig te stellen, met aandacht voor duurzame ontwikkeling. Flanders Logistics is opgebouwd rond 7 strategische thema's. De thema's hebben o.a. betrekking op een optimale capaciteitsbenutting van onze multimodale infrastructuur, logistieke clustervorming, en het stimuleren van onderzoek en innovatie. Voorts besteedt Flanders Logistics ook veel aandacht aan de logistieke opleidingen, de logistieke arbeidsmarkt en doelgerichte communicatie en draagvlakvorming. Voor elk van de zeven strategische thema's werkt Flanders Logistics **concrete acties en projecten** uit in samenwerking met alle betrokken partijen met de bedoeling om tot tastbare resultaten te komen. Momenteel werkt Flanders Logistics een project uit (onder de naam **PIEK**) om laad- en losoperaties in stedelijke omgeving met minder hinder te laten verlopen. Flanders Logistics maakt deel uit van **Vlaanderen in Actie (ViA)**.*

Site: www.flanderslogistics.be

Wat houdt PIEK in?

⇒ **GELUIDSARM LADEN EN LOSSEN IN STEDELIJKE OMGEVING**

Laden en lossen maakt lawaai. Daarom mag het in veel steden alleen overdag. In Nederland werd al heel wat onderzoek verricht naar het gebruik van stille technologieën bij het laden en lossen. Flanders Logistics bekijkt de mogelijkheden van een pilotproject dat gebruikmaakt van die stille technologieën bij laad- en losoperaties in stedelijke centra.

In Nederland werd het Piek-certificaat ingevoerd voor stille distributeurs. Piekgecertificeerd materieel is stiller dan 60 (in sommige gevallen: 65) dB(A). Nederlandse distributiebedrijven die dergelijk materieel gebruiken, krijgen een certificaat. In samenspraak met de gemeenten en buurtbewoners kunnen die bedrijven ook buiten de geldende venstertijden leveren aan winkels en supermarkten. De **voordelen** zijn duidelijk. De geluidshinder daalt, er staan minder vrachtwagens dubbel geparkeerd tijdens de piekuren, en de distributiebedrijven hebben minder last van files. Een belangrijk voordeel is ook de aanzienlijke afname van het aantal dodehoekongevallen en van emissies (geluid, CO₂, ...). Intussen werken onder meer Engeland, Duitsland, Spanje en Zweden aan een gelijkaardig Piek-certificaat. Op termijn ligt één Europees certificaat voor stille leveringen binnen bereik. Flanders Logistics onderzoekt momenteel de vertaalbaarheid van het Piek-initiatief naar **Vlaanderen**. Ook hier kan het Piek-certificaat immers zorgen voor minder overlast en belangrijke kostenbesparingen. Doordat de stille technologieën al bestaan, kan Vlaanderen ze versneld implementeren via het Flanders Logistics actieplan. De **investeringskosten** verdienen zich in de meeste gevallen terug door de uitgespaarde brandstof en de lagere congestiekosten. Fedis, de belangenorganisatie voor de distributiesector en VVSG (Vereniging van Vlaamse steden en gemeenten) zijn alvast zeer enthousiast. Colruyt en Delhaize stappen mee als distributeurs.

Sociaal-economische voordelen voor maatschappij, steden en gemeenten

PIEK genereert zowel sociale als ecologische voordelen en onrechtstreeks eveneens economische. Hieronder staat een kort overzicht weergegeven van een aantal effecten. Deze zijn becijferd door SenterNovem, een gerespecteerd onderzoeksbureau uit Nederland, en zijn de resultaten van de pilootprojecten die zijn uitgevoerd in Nederland de laatste 5 jaren.

Pagina | 2

Sociale aspecten

De sociale effecten spitsen zich vooral toe op de zeer sterke geluidsdaling (betere nachtrust), de sterke daling van het aantal (dodehoek) ongevallen en een reductie van het aantal vrachtwagens dat tijdens de spitsuren een stad/gemeente of woonzone moet binnenrijden.

Nachtrust

De Wereldgezondheidsorganisatie schrijft voor dat tijdens de nacht, het geluid (geluidspieken) niet boven de 65 d(B)A mogen gaan. De normen opgesteld door het PIEK programma zijn hierop dan ook gebaseerd.

Ongevallen

- Aantal verkeersdoden: **- 44 %**
- Aantal gewonden: **- 41 %**

Deze dalingen zijn gemeten t.o.v. het aantal ongevallen specifiek toe te wijzen aan leveringen met trucks in woonzones tijdens het beleveren van winkels en warenhuizen in de deelnemende steden en gemeenten.

Ecologische aspecten

De ecologische effecten spitsen zich vooral toe op de zeer sterke emissiedalingen, die gegenereerd worden door de reductie van het aantal vrachtwagens die tijdens de spitsuren uit het verkeer worden gehouden, waardoor er een optimalisatie plaatsvindt van het verbruik van brandstoffen. Een indirect ecologisch effect is de daling van emissies die het resultaat zal zijn van een daling van de congestie in de binnenstadskernen door het weghouden van de vrachtwagens tijdens deze momenten.

Verder is er ook een sterke correlatie (verband) tussen het gebruik van PIEK (stil) materiaal en nieuwe motoren in de vrachtwagens (EURO 6 e.a.).

Emissies

- CO2: **- 23% tot - 67%**
- Nox: **- 41%**,
- PM 10: **- 42%**

Deze dalingen zijn gemeten t.o.v. de emissies specifiek toe te wijzen aan leveringen met trucks voor het beleveren van winkels en warenhuizen in de deelnemende steden en gemeenten.

Drie illustraties hiervan zijn:

Voorbeeld 1: Meer met zelfde voertuig

- Winkelketen van 30 winkels in regio
- Dagelijkse leveringen met 14 trucks
- **Tijdens pilot met 10 trucks**

	Voor	Pilot
Gemiddelde afstand	150 km,	150 km
Aantal voertuigen	14 trucks	10 trucks
Afstand	630.000 km	450.000km
Voertuig	Volvo FH400	Volvo FH400
Brandstofverbruik	210000 liter	150000 liter
Emissie CO2	562 ton	401 ton
Emissie HC	12 kg	9 kg
Emissie Nox	1459 kg	1042 kg
Emissie PM10	22 kg	16 kg

Voorbeeld 2: Type trailer

- Lengte beperking binnenstad overdag
- Dagranden veel manoeuvreer ruimte
- Eerst: 3* 10 m bakwagen, 28 containers
- **Pilot: 1 trekker oplegger 62 containers**

	Voor	Pilot
Gem afstand	300 km,	300 km
Aantal voertuigen	3 rigids	1 trailer
Jaar afstand	225.000 km	75.000 km
Voertuig	Volvo FH400	Volvo FH400
Brandstofverbruik	74.250 liter	24.750 liter
Emissie CO2	201 ton	67 ton
Emissie HC	4 kg	1 kg
Emissie Nox	521 kg	174
Emissie PM10	8 kg	3 kg

Voorbeeld 3: Type trailer

- Minder files door rijden voor/na spits
- Gemiddelde tijd voor pilot: 1.17 – 2.13 → 1.30
- **Gemiddelde tijd tijdens pilot: 0.30**

	Voor	Pilot
Tilburg - Eindhoven afstand	35 km	35 km
Reisduur	1:30	0:30
Voertuig	Volvo FH400	Volvo FH400
Afstand jaarlijks	210000	210000
Brandstofverbruik	43 liter	33 liter
Emissie CO2	244 ton	187 ton
Emissie HC	4 kg	4 kg
Emissie Nox	633	486
Emissie PM10	10 kg	7 kg

Economische aspecten

De economische effecten zijn vooral toe te schrijven aan de reductie van congestie. Anderzijds zijn er ook een aantal kostenbesparingen te behalen, onder andere het minder moeten inzetten van politiediensten tijdens de spits, enz.

Steden en gemeenten die deelnemen in Nederland

Steden en gemeenten waar <u>Piek al wordt toegepast</u>	Steden en gemeenten waar <u>nu pilotprojecten lopen</u>	Steden en gemeenten <u>in opstartfase</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Eindhoven • Tilburg • Den Bosch • Bergen op Zoom • Roosendaal • Pijnacker-Nootdorp • Rotterdam • IJzelmuiden • Putten • Wezep • Ermelo • Apeldoorn • Nijmegen • Houten 	<ul style="list-style-type: none"> • Maastricht • Amsterdam Centrum en Bijlmer • Almere • Utrecht • Hilversum • Nieuwegein • Groningen 	<ul style="list-style-type: none"> • Venlo • Breda • Amersfoort • Den Haag • Helmond • Rotterdam totale verbreding voorjaar • Amsterdam verbreding zomer • Leidsche Rijn

Europese landen waar PIEK is ingevoerd (naast Nederland)

- Australië (Woolworth)
- Denemarken (COOP)
- Duitsland (Schmitz, Krone, Aldi, ...)
- Engeland (Sainsbury, Tesco)
- Frankrijk (Monoprix, Carrefour)
- Ierland
- Italië (Iveco)
- Spanje (Condiz, Mercadonna)
- Zweden (Volvo, ICA)
- ...

Structuur pilotproject binnen Flanders Logistics

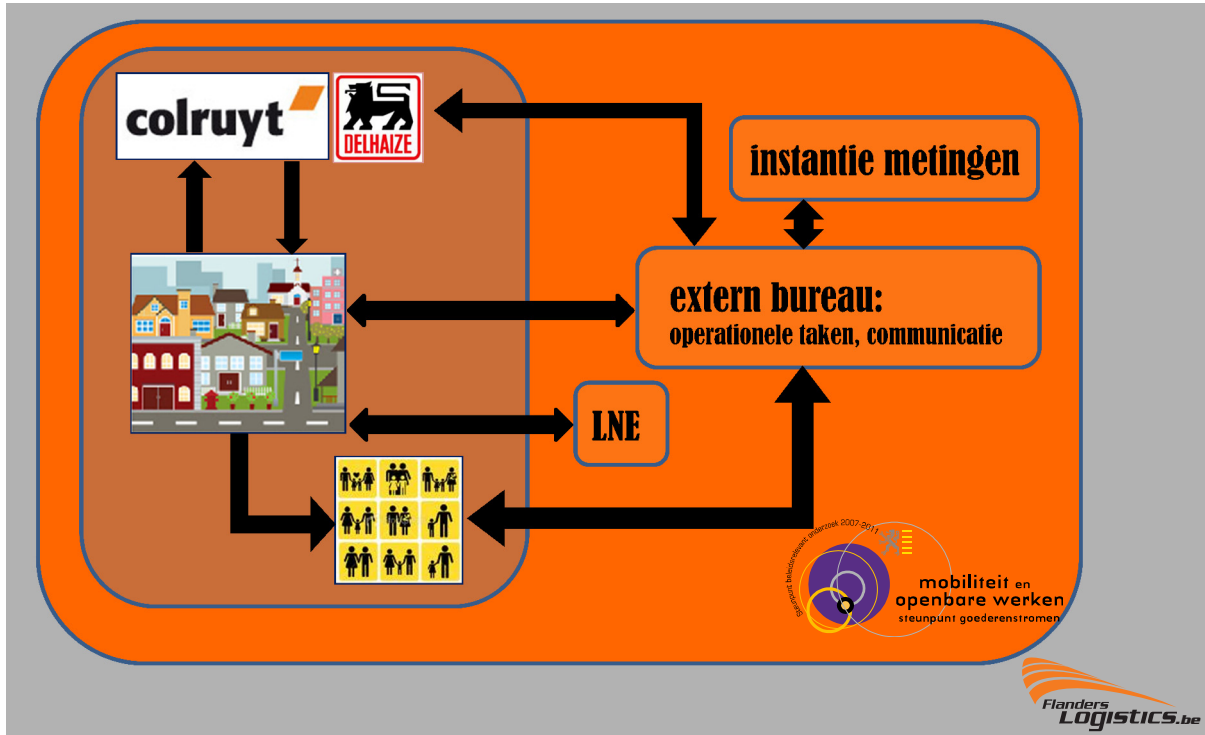
Groot aantal betrokken partijen noodzaakt goede afspraken en correcte samenwerking.

Betrokken partijen

- **Flanders Logistics:** initiatiefnemer, projectverantwoordelijke
- **Vlaams Steunpunt Goederenstromen*:** academische ondersteuning (vooronderzoek, strategische uitwerking en opvolging, algemene monitoring)
- **Distributiesector:** Fedis: Colruyt (eigen vooronderzoek stille technologieën); Delhaize (gebruik standaard piek-materiaal)
- **Vlaamse steden en gemeenten:** VVSG: definitief commitment steden en gemeenten noodzakelijk
- **Extern bureau** (via Flanders Logistics): operationele opvolging: dagdagelijkse opvolging pilotprojecten, verzameling en verwerking cijfermateriaal, communicatie en draagvlakvorming, klachtennummer

- **Instantie voor geluidsmetingen** – door de Vlaamse overheid erkende milieudeskundigen geluid en trillingen (via Flanders Logistics)
- **LNE** (departement Leefmilieu, Natuur en Energie): Vlaem regelgeving; subsidieprogramma Samenwerkingsovereenkomst, thema minder hinder

Schematisch

Aanzet

- Het **GEHELE** proces van start tot einde pilotoproject zal worden gemonitord door Flanders Logistics en het Steunpunt Goederenstromen en de externe partner.
 - ⇒ Dit ter ondersteuning van zowel de steden en gemeenten, buurtbewoners, warenhuizen, ...
- Lokaal bestuur beschikbaar om afspraken te maken, project op te volgen en bereikbaar bij mogelijke problemen, buurtbewoners duidelijk informeren **VOOR** opstart pilotoproject via extern bureau, noodnummer tijdens pilotoproject, informeren over resultaten na pilotoproject
- Communicatiekanalen duidelijk maken
 - ⇒ **STREEFDOEL op zich: Creëren van een maatschappelijk draagvlak door opstart pilotoproject**

Wat tijdens de pilot?

- Opvolgen en monitoren: **ALLE** partijen samen, 1 centraal contactpunt: **extern bureau**.
 - ⇒ Flanders Logistics, Stad/gemeente, warenhuizen, Steunpunt Goederenstromen, buurtbewoners, ...
 - ⇒ Onmiddellijk reageren op klachten
 - ⇒ Waar nodig bijsturen

Wat na de piloot?

- Evalueren en effecten becijferen
- Doorvertaling naar mogelijkheden binnen stad/gemeente: beleidsmaatregelen
-

Waarom zoveel nadruk op communicatie?

- **DRAAGVLAKVORMING is essentieel**
 - ⇒ Uit geschiedenis is gebleken dat er niet mag worden voorbijgegaan aan de noden en eisen van de buurtbewoners. Deze negeren zorgt enkel voor het gevoel “te zijn voorbijgelopen”.
 - ⇒ Uit Nederlands voorbeeld is duidelijk gebleken dat indien er VOORAF met de buurtbewoners wordt gesproken en ze worden BETROKKEN in het project, ze zich veel “begrijpende”/begripvoller zullen en willen opstellen.
 - ⇒ **PRO-ACTIEF** werken ipv Retro-actief!
- Enkel indien ALLE betrokken partijen bereid zijn SAMEN in zo een pilootproject te stappen, kan er getest worden hoeveel en welke maatschappelijke baten er kunnen bereikt worden.
- Onze belofte: **ONDERSTEUNING** en **MONITORING**

SAMENGEVAT: Welke inbreng wordt er van de steden en gemeenten verwacht?

Er wordt van de steden en gemeenten **commitment** verwacht dat ze het PIEK initiatief in hun stad of gemeente **ten volle ondersteunen** en daarom i.s.m. een distributeur (Colruyt of Delhaize) een pilootproject wil opstarten om **stille dagrandbelevingen te testen**. De stad of gemeente is ook bereid hiermee naar buiten te komen op een persmoment door Flanders Logistics en/of externe partner georganiseerd.

Verder wordt er van de stad of gemeente enkel verwacht dat er i.s.m. de distributeur en met ondersteuning van Flanders Logistics en de externe partner **duidelijke afspraken worden gemaakt binnen welk kader** het pilootproject wordt opgestart. Dit kader houdt in dat er duidelijk wordt afgesproken om welke winkels het gaat, welke buurtbewoners er dienen ingelicht te worden, hoe deze communicatie naar de buurtbewoners toe dient te gebeuren (infoavond, brief, brochure, enz.). Een externe bureau/partner zal worden ingeschakeld door Flanders Logistics voor opvolging en communicatie.

De stad/gemeente geeft bij de opstart van de piloot eveneens commitment dat ze gedurende de piloot beschikbaar zal zijn **voor eventuele problemen of klachten**, waarop samen met distributeurs en extern bureau **onmiddellijk** wordt bekeken welk de gepaste oplossingen kunnen zijn. **Voor het klachtennummer zelf zal echter geen mankracht voorzien moeten worden door steden/gemeenten, want het dit zal ondersteund worden door het externe bureau. Er wordt enkel een direct aanspreekpunt binnen de stad of gemeente verwacht.**

Samenvattend kan er gesteld worden dat de inspanningen van steden/gemeenten zich hoofdzakelijk zullen **beperken tot de tijdskost die moet besteed worden aan het opstellen van de afspraken (afbakening kader) en eventueel tijdens de piloot kort overleg in het geval als er zicht een probleem of klacht voordoet**. De stad/gemeente zal wel mee worden ingezet voor de communicatie en draagvlakvorming ter ondersteuning van de externe partner. Belangrijke aan te geven is dat in Nederland er tijdens de PIEK testen slechts **1 klacht** van 1 buurtbewoner is vastgesteld.

Mogelijkheid subsidie LNE

Er kan een aanvraag worden ingediend voor gedeeltelijke subsidiëring door departement LNE, indien gewenst. **Dit is echter geen verplichting, maar een vrije keuze voor stad of gemeente.**

- Link: www.samenwerkingsovereenkomst.be
- Contact: Annemie Wynands: annemie.wynands@lne.vlaanderen.be of 02/553 14 93

Contact Flanders Logistics - PIEK

Leen.Christiaens@vlaanderen.be en Roel.Gevaers@ua.ac.be

Extra info Flanders Logistics - PIEK

- www.flanderslogistics.be
- www.steunpuntgoederenstromen
- <http://www.piek.org/home.htm>

Inschrijven

Via URL <http://www.ua.ac.be/piekColruyt> (Voor 31 oktober 2009)

* * *

*** Over het Vlaams Steunpunt Goederenstromen**

*Het Vlaams Steunpunt Goederenstromen is een kenniscentrum binnen de onderzoeksgroep **Transport en Ruimtelijke Economie** van de **Universiteit Antwerpen** met als doel gericht beleidsrelevant onderzoek te doen in opdracht van de Vlaamse Overheid.*

De belangrijkste doelstelling van het Steunpunt Goederenstromen is de kennis en expertise die in de onderzoeksgroep aanwezig is te bundelen om tegemoet te komen aan de behoefte aan wetenschappelijk onderzoek om het mobiliteitsbeleid, transport en logistiek te ondersteunen. Dat doet de onderzoeksgroep via volgende acties.

- *Het geven van korte termijn adviezen, op vraag van de functioneel bevoegde Vlaamse minister.*
- *Het verder opbouwen en bundelen van wetenschappelijke kennis en expertise om beleid en planning te ondersteunen en te richten.*
- *De organisatie van info- en discussiebijeenkomsten met relevante partijen.*
- *Het opzetten van een gespecialiseerde gegevensbank.*
- *Publicatie van duurzaamheidsindicatoren over distributie van goederen.*

Leen Christiaens

Kabinet Vlaams Minister Hilde Crevits
Koning Albert II Laan 20
1000 Brussel

Leen.Christiaens@vlaanderen.be

Roel Gevaers

Steunpunt Goederenstromen
Universiteit Antwerpen
Prinsstraat 13
2000 Antwerpen
Tel: 03 265 49 36

Roel.Gevaers@ua.ac.be